

Soạn bài: Dấu ngoặc kép

Soạn bài: Dấu ngoặc kép

I. Kiến thức cơ bản

- a. Dùng để đánh dấu lời dẫn trực tiếp (một câu nói của Găng-đi).
- b. Đánh dấu từ ngữ được hiểu theo nghĩa đặc biệt, nghĩa được hình thành trên cơ sở phương thức ẩn dụ: dùng từ ngữ "dải lụa" để chỉ chiếc cầu (hình ảnh chiếc cầu trông như một dải lụa).
- c. Dùng từ ngữ có hàm ý mỉa mai. Đáng chú ý là tác giả dùng ngay từ ngữ mà thực dân Pháp thường dùng để nói về sự thống trị của chúng đối với Việt Nam: "khai hóa", "văn minh" cho một dân tộc lạc hậu. Vì vậy có thể coi dấu ngoặc kép trong đoạn trích được dùng để đánh dấu từ ngữ dẫn trực tiếp.
- d. Nhằm mục đích đánh dấu tên các vở kịch.

II. Luyện tập

Câu 1: Giải thích công dụng của dấu ngoặc kép trong những đoạn trích.

- a. Dùng để tách riêng lời nói trực tiếp. Ở đây, lời nói trực tiếp là lời của con chó vàng được lão Hạc tưởng tượng ra.
- b. Dùng đánh dấu từ ngữ được dùng với hàm ý mỉa mai: một anh chàng được coi là "hậu cận ông lí" mà bị người đàn bà có con mọn túm lấy lắng nhào ra thêm.
- c. Dùng để đánh dấu từ ngữ được dẫn trực tiếp, dẫn lại lời của người khác.
- d. Dùng để đánh dấu từ ngữ được dẫn trực tiếp và có hàm ý mỉa mai.
- e. Đánh dấu từ ngữ được dẫn trực tiếp. "Mặt sắt", "ngây vì tình" được dẫn lại từ hai câu của Nguyễn Du.

Câu 2:

- a. Đặt hai dấu chấm sau "cười bảo" để đánh dấu / báo trước lời đối thoại.

Dấu ngoặc kép ở "cá tươi" và "tươi" để đánh dấu từ ngữ được dẫn lại.

- b. Đặt dấu hai chấm sau "chú Tiến Lê" để đánh dấu (báo trước) lời

dẫn trực tiếp.

Đặt dấu ngoặc kép cho phần còn lại "Cháu hãy vẽ cái gì thân thuộc nhất với cháu" đánh dấu lời dẫn trực tiếp. Viết hoa chữ "cháu" vì là chữ mở đầu câu.

c. Đặt dấu hai chấm sau "bảo hấn" để đánh dấu (báo trước) lời dẫn trực tiếp.

Đặt dấu ngoặc kép cho phần còn lại "Đây là cái vườn... không chịu bán đi một sào" để đánh dấu lời dẫn trực tiếp.

Câu 3: Hai câu có ý nghĩa giống nhau mà lại dùng những dấu câu khác nhau, vì:

a. Dùng dấu hai chấm và dấu ngoặc kép để đánh dấu lời dẫn trực tiếp của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

b. Không dùng dấu hai chấm và dấu ngoặc kép như ở trên vì câu nói không được dẫn nguyên văn (lời gián tiếp).

Câu 4:

"Người ta cấm hút thuốc lá ở những nơi công cộng, phạt nặng những người vi phạm (ở Bỉ từ năm 1987, vi phạm lần thứ nhất phạt 40 đô la, tái phạm phạt 500 đô la). Khắp nơi, những tài liệu, khẩu hiệu chống thuốc lá dần dần lấn át những quảng cáo của các hãng thuốc lá. Chỉ trong vài năm, chiến dịch chống thuốc lá này đã làm giảm hẳn số người hút và người ta thấy triển vọng có thể nêu lên khẩu hiệu cho những năm cuối thế kỉ XX: "Một châu Âu không còn thuốc lá".

- Dấu ngoặc đơn trên đây dùng để chú thích, giải thích, thuyết minh, bổ sung thêm hình phạt đối với những người hút thuốc lá ở nơi công cộng ở Bỉ.

- Dấu hai chấm và dấu ngoặc kép để báo trước phần giải thích thuyết minh cho phần trước đó. (Triển vọng của châu Âu trong việc cấm hút thuốc lá).